

Ίστορικά - Έθνικά

■ 19η Μαΐου

Διεθνής Ήμέρα Μνήμης τῆς Ποντιακῆς Γενοκτονίας

«Οἱ φλόγες τῆς τεράστιας πυρκαγιᾶς ποὺ ἀφάνισε τὴ Σμύρνη,
ἀλλὰ μεταφορικὰ καὶ ὅλες τὶς κοιτίδες
τοῦ μεγάλου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ἀκόμη καΐνε...»

’**Α**φήσαμε πίσω τὰ σπίτια μας, τοὺς ἀγαπημένους μας νεκρούς,
«... τὴ γῆ μας... Ἀφήσαμε τὰ πιὸ ὁμορφα χρόνια μας καὶ τὶς
ἐκκλησίες μας... Ἀλλὰ κουβαλήσαμε μαζί, τὰ πατρογονικά μας
κονίσματα... Καὶ μ’ αὐτὰ ἤρθαμε δῶ, νὰ ξαναφτιάξουμε, ὅπως κι
ὅσο μπορούμε, τὴ ζωὴ μας...».

’**Η** γερόντισσα ἀπὸ τὸν Πόντο, διπλω-
μένη στὰ δύο, μπροστὰ στὸ μικρὸ σπιτικό
της μὲ τὴν αὐλὴ καὶ τὸ χαγιάτι, θυμόταν μὲ
συγκίνηση ἐκεῖνες τὶς φλογερὲς μέρες τοῦ
μεγάλου διωγμοῦ ἀπὸ τὶς Πατρίδες τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

’**Η** πίκρα, ὁ σπαραγμός, ἡ ὀργή, εἶχαν καταλαγιάσει πιά. **Τ**ὰ
χρόνια τῆς φωτιᾶς ἔδειχναν μακρινά, σὰν μία ἀκόμη σελίδα ἀπὸ
τὸ ματωμένο Ὀδοιπορικὸ τοῦ πολὺπαθου Γένους, ποὺ ὅλοι **Τ**ὸ
πρόδωσαν κι ὅλοι **Τ**ὸ προδίδουν, ἀλλὰ **Αὐτὸ** γενναῖα καὶ ἀπροσ-
κύνητα συνεχίζει τὸ δρόμο του. **Μ**έσα ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ τὴ δοκι-
μασία. **Μ**έσα ἀπὸ τὴν ἄρνηση καὶ τὰ πολιτικὰ συμφέροντα. **Μ**έσα
ἀπὸ τὰ μαχαίρια τῶν ἐχθρῶν καὶ τὶς παγίδες τῶν φίλων...

* * *

- **Ποιό** καὶ ποιοί εἶναι τὸ Γένος;... ρώτησα πρὶν ἀπὸ χρόνια
ἓναν Ἑλληνα Μοναχό, στὸ φοβερὸ Μοναστήρι τοῦ Σαραντάριο,
στὴν Ἐρημὸ τῆς Ἱεριχοῦς.

Δάσκαλος στὰ νιάτα του, πρὶν χειροτονηθεῖ, εἶχε γυρίσει τὴν
Ἑλλάδα, κουβέντιαζε μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῶν χωριῶν, ἄκουγε τὴ
φωνὴ καὶ τὴν πίκρα τους.

- **Ἦ**θελα τότε, εἶπε σὰν σὲ ἐξομολόγηση, νὰ γνωρίσω τὴν καρ-
διὰ τοῦ Γένους.

- Ποιό και ποιοί είναι τὸ Γένος μας γέροντα;...

- Ἡ Πίστη καὶ ὁ Ἀγώνας τοῦ λαοῦ μας εἶναι τὸ Γένος! Οἱ τυραγνισμένοι ἄνθρωποι ποὺ σκύβουν νύχτα με νύχτα πάνω ἀπὸ τὸ χωραφάκι τους κι ἀνασταίνουν τὰ παιδιά τους με τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Πατρίδας. Αὐτοὶ εἶναι τὸ Γένος μας...

Ἡ γερόντισσα ἀπὸ τὴ Σμύρνη, μοῦ θύμισε με τὰ λόγια τῆς τὸν ἀσκητῆ τοῦ Σαραντάριου. Ὑπάρχει ἀληθινὰ ἕνας βαθὺς κι ἀκλόνητος δεσμὸς στὶς διάφορες ἐκφράσεις τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων, ποὺ συνθέτουν τὴ ζωντανὴ καὶ ἀκοίμητη καρδιὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

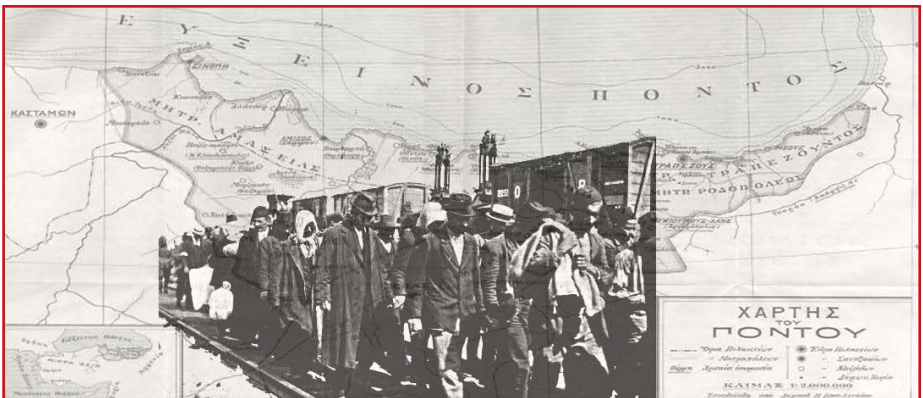
* * *

Ἡ καυτὴ ἐπικαιρότητα... Τὰ γεγονότα ποὺ διαμορφώνουν τὸ σήμερα κι ἐπηρεάζουν ὀριστικὰ τὸ αὔριο... Τὰ πολύστηλα ἄρθρα τῆς πρώτης σελίδας...

Ὅμως πέρα ἀπὸ αὐτά, ὑπάρχουν τὰ διαχρονικὰ γεγονότα. Ἐκεῖνα ποὺ συνθέτουν μία διαρκῆ ἐπικαιρότητα. Κι εἶναι πάντα καυτά, γιατί κλείνουν μέσα τους ἱστορικὲς καὶ ἀνθρώπινες μαρτυρίες... Ἱστορικὰ καὶ ἀνθρώπινα διδάγματα...

Ἐνα τέτοιο γεγονός εἶναι ἡ Γενοκτονία τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ Πόντου. Οἱ φλόγες τῆς τεράστιας πυρκαγιᾶς ποὺ ἀφάνισε τὴ Σμύρνη, ἀλλὰ μεταφορικὰ καὶ ὅλες τὶς κοιτίδες τοῦ μεγάλου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ἀκόμη καίνε. Ἴσως ὄχι πιά με τὴν ἴδια ἔνταση, ἀλλὰ ὅπωςδήποτε με τὸ ἴδιο ἀσίγαστο πάθος.

Ἄς μὴν ξεχνᾶμε, ὅτι τὸ ἕνα πέμπτο τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας, τὸ συνθέτουν ξεριζωμένοι ἀπὸ τὸν Πόντο καὶ τὴν Μικρὰ Ἀσία. Παιδιά καὶ ἐγγόνια τους. Καὶ σὲ ὅλους μέσα ἐπιβιώνει τὸ γεγονός. Ἐστῶ κι ἂν τὸ ἔζησαν ἔμμεσα ἀπὸ τὶς ἀφηγήσεις πατεράδων καὶ παππούδων, ποὺ ὑπῆρξαν αὐτόπτες μάρτυρες τῆς ἀνήκουστης τραγωδίας.

Σήμερα, ὁ προσφυγικὸς κόσμος στὶς ἐλληνικὲς πολιτείες ποὺ ἐγκαταστάθηκε, μπόρεσε νὰ δημιουργήσει καὶ νὰ προκόψει. **Κ**ι ἀκόμη, σὲ πολλὲς περιοχές, νὰ ἰδρύσει ὀλότελα δικές του «πόλεις» ποὺ γρήγορα ἔγιναν κυψέλες μόχθου καὶ προκοπῆς.

Ἄς μὴν ξεχνᾶμε καὶ κάτι ἀκόμη, ποὺ ἀποτελεῖ πιδ γενικὴ διαπίστωση: **Ὅ**τι κορυφαῖοι ἐκπρόσωποι στοὺς κυριότερους τομεῖς τῆς Ἐπιστήμης, τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Τέχνης, ἦταν πρόσφυγες ἀπὸ τὶς Μεγάλες Πατρίδες τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

Ἀὐτὴ ἡ ζωντανὴ πολιτιστικὴ παρουσία ποὺ συνεχίζεται μὲ τὴν ἴδια ἔνταση, εἶναι ὀλοφάνερη παντοῦ.

Οἱ Σύλλογοι ποὺ ἔχουν ἰδρύσει ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ξεριζωμένοι ἀπὸ πόλεις τῆς Ἰωνίας καὶ τοῦ Πόντου, εἶναι οἱ πιδ ζωντανοὶ καὶ ἀναπτύσσουν οὐσιαστικὴ δραστηριότητα.

Μέσα στὸ χάος καὶ τὴ σύγχυση τῆς πολιτιστικῆς μας ζωῆς, ποὺ εἶναι τόσο ὑποβαθμισμένη, ἡ προσφορὰ τῶν προσφυγικῶν Σωματείων γιὰ τὴν καταγραφή καὶ τὴ διάδοση τῆς λαογραφικῆς κληρονομιάς τους, ἀλλὰ καὶ τῆς Μνήμης, εἶναι ἀνεκτίμητη.

Ἰδιαίτερα οἱ Πόντιοι μὲ τοὺς πολλοὺς δημιουργικοὺς τους Συλλόγους, ἐργάζονται μὲ πίστη καὶ ἀφοσίωση, γιὰ νὰ διατηρήσουν τὴ ξεχωριστὴ τους ταυτότητα καὶ τὰ πολιτιστικὰ στοιχεῖα ποὺ ἔφεραν σὰν κιβωτό, οἱ πατεράδες τους.

Ἔτσι, ὁ Πόντος ἐπιζει, ὄχι μόνον σὰν νοσταλγία, βαθὺς καημὸς καὶ πόνος γιὰ τὴ Γενοκτονία του, ἀλλὰ σὰν ὀλοζώντανη Παράδοση.

* * *

Οἱ μνήμες βέβαια καυτές, κι ἔτσι πρέπει νὰ μείνουν.

Μνήμες καὶ γνώσεις ἄσβεστες:

- **Γ**ιὰ τὴ φωτιὰ ποὺ ὑψώθηκε ὡς τὸν οὐρανὸ κι ἀφάνισε ὀλάκερη τὴν Πολιτεία...

- **Γ**ιὰ τὰ κοπάδια τῶν αἰχμαλώτων, ποὺ κουβαλοῦσαν στὰ ἐνδότερα τῆς Ἀνατολίας...

- **Γ**ιὰ τὶς βιαιότητες καὶ τὰ ποτάμια τοῦ αἵματος τῶν ἀδικοσκοτωμένων...

- **Γ**ιὰ τὸν μάρτυρα Δεσπότη Χρυσόστομο, ποὺ δεμένο χειροπόδαρα τὸν ἔσερναν στοὺς δρόμους τῆς Σμύρνης, πλημμυρισμένο στὰ αἵματα κι εἶχε τὴ δύναμη νὰ εὐλογεῖ τὸ δοκιμαζόμενο ποίμνιό του.

Κι ἀκόμη...

- Για τὸ κόνισμα τῆς Παναγιᾶς, ποὺ ἦταν τὸ πρῶτο ποὺ ἔπαιρναν ἀπὸ τὰ φλεγόμενα σπίτια τους... **Τ**ὸ κόνισμα τῆς Παναγιᾶς, ποὺ θὰ γινόταν πιά ἢ «Ὁδηγήτρια», «Πονολύτρα» καὶ τῶν «Δοκιμαζομένων ἢ Ἐλπίς», ὅπως τόσο παραστατικὰ τὴν ἀποκαλοῦν τὰ προσωνύμια. **Μ**ὰ πρὶν ἀπὸ ὅλα, θὰ γινόταν ἢ «Παναγιὰ τῶν ξεριζωμένων»...

* * *

Ἄπὸ τὴ Θεομάνα λοιπόν, ποὺ εἶναι στοὺς οὐρανοὺς ἀντάμα μὲ τὴ Μάνα τοῦ Πόντου, ζητοῦμε τὴν προστασία της γιὰ ὅποιο δεινὸ βιώνει σήμερα ὁ τόπος, γιὰ ὅποιο δεινὸ τὸν καρτερᾷ.

Καὶ στὴ γῆ τῶν πατέρων μας, στὶς δικές μας Πατρίδες, ἀφιερῶνουμε τὴ μνήμη, τὴν ὑπόσχεση καὶ τὴν τιμὴ.

Μὲ εὐθύνη καὶ δέος...

